

Aan de minister voor Langdurige Zorg en Sport  
mevrouw C. Helder  
Postbus 20350  
2500 EJ DEN HAAG

Utrecht, 23 mei 2022

KNMG  
Mercatorlaan 1200  
Postbus 20051  
3502 LB Utrecht

088 - 440 42 03

directiesecretariaat@fed.knmg.nl

## Referentie

KZ/ODr

## Onderwerp

Internetconsultatie Wijziging Besluit zorg en dwang

Geachte mevrouw Helder,

Met belangstelling hebben de KNMG, Verenso, NVvP, LHV en de NVAVG kennisgenomen van het voorstel tot wijziging van het Besluit zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (Besluit zorg en dwang), zoals u dat op 26 april jongstleden in internetconsultatie bracht. Graag reageren wij op de drie onderstaande onderdelen van het wijzigingsvoorstel voor het Besluit zorg en dwang.

### Wijzigingsvoorstel Besluit zorg en dwang

Het wijzigingsvoorstel Besluit zorg en dwang bestaat uit meerdere onderdelen. Ten eerste wordt voorgesteld de term 'externe deskundige' in artikel 3.1 van het Besluit zorg en dwang te vervangen door de term 'onafhankelijke deskundige'. Dit zodat in het Besluit zorg en dwang dezelfde termen worden gebruikt als in de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (Wzd). Ten tweede wordt voorgesteld om artikel 3.1 lid 1 zo te wijzigen dat in plaats van slechts een aantal specifieke beroepsgroepen, in beginsel iedere zorgverlener of deskundige op het gebied van langdurige of intensieve zorg de rol van onafhankelijke deskundige kan vervullen, zolang deze maar aantoonbare kennis en ervaring heeft ten aanzien van de onvrijwillige zorg en het voorkomen en afbouwen van onvrijwillige zorg voor de doelgroep waartoe de betrokken cliënt behoort. Volgens de toelichting op het wijzigingsvoorstel wordt hiermee meer maatwerk binnen de zorgverlening mogelijk gemaakt; de zorgverantwoordelijke wordt in staat gesteld om per casus de specifieke deskundigheid te raadplegen die op dat moment nodig is. Tot slot wordt met het wijzigingsvoorstel voorgesteld om artikel 3.1 zo te wijzigen dat daaruit blijkt dat de onafhankelijke deskundige gedurende ten minste één jaar niet betrokken mag zijn geweest bij de behandeling van of de zorg aan de betrokken cliënt en dat hij onafhankelijk functioneert van de zorgaanbieder. Hiermee wordt aangesloten bij de eisen die gelden voor de onafhankelijke arts die de medische verklaring opstelt ten behoeve van een rechterlijke machtiging of inbewaringstelling.

### Reactie op het wijzigingsvoorstel

#### Gelijktrekken terminologie

Het gelijktrekken van de terminologie – en daarmee de wijziging van 'extern' deskundige naar 'onafhankelijk' deskundige – in het Besluit zorg en dwang met de Wzd juichen wij van harte toe. Hiermee wordt immers een einde gemaakt aan de eventuele verwarring die kan zijn ontstaan na de inwerkingtreding van de Reparatiewet Wvvgz en Wzd op 6 november 2021. In het kader van rechtszekerheid voor artsen, cliënten en anderen die bij de uitvoering van de Wzd betrokkenen zijn, is het belangrijk dat er "geen lucht zit" tussen de terminologie in de Wzd en haar aanverwante regelingen.

### Breid kring 'onafhankelijke deskundigen' enigszins uit

Wat betreft het voorstel om af te stappen van het aanwijzen van specifieke beroepen en in plaats daarvan slechts globale kwaliteitseisen te stellen aan de onafhankelijke deskundigen, zijn wij kritisch. Op zich hebben we geen bezwaar tegen het uitbreiden van de kring van zorgverleners die kunnen optreden als onafhankelijke deskundige. Wij onderschrijven namelijk dat in de praktijk behoefte is aan de mogelijkheid om meer disciplines dan de op dit moment aangewezen disciplines als onafhankelijke deskundige in te kunnen zetten, ook om maatwerk te bevorderen. In het kader van het bewaken van de kwaliteit van zorg achten wij het echter onverstandig om – zoals wordt voorgesteld – de kring geheel open te breken. Zeker nu de globale kwaliteitseisen die daarvoor in de plaats komen – de zorgverlener of deskundige moet werken op het gebied van langdurige of intensieve zorg en aantoonbare kennis en praktijkervaring hebben – weinig houvast bieden voor de praktijk. Welke zorgverleners en deskundigen voldoen in de regel aan de kwaliteitseisen en wanneer is sprake van voldoende aantoonbare kennis en praktijkervaring?

In plaats van het volledig loslaten van de kring van potentiële onafhankelijke deskundigen, stellen we daarom voor om als aanvullende kwaliteitseis tevens de eis te stellen dat de onafhankelijke deskundige BIG-geregistreerd is. Dit omdat het ingrijpende karakter van beslissingen in het kader van onvrijwillige zorg geborgde deskundigheid vergt. Daarmee wordt de kring beroepsbeoefenaren die kunnen optreden als onafhankelijke deskundige enigszins uitgebreid maar blijft wel beperkt tot (ter zake deskundige) BIG-geregistreerde beroepsbeoefenaren.

### Onafhankelijkheid van de deskundige

Het derde onderdeel van het wijzigingsvoorstel betreft het voorstel om artikel 3.1 zo te wijzigen dat daaruit blijkt dat de onafhankelijke deskundige gedurende ten minste één jaar niet betrokken mag zijn geweest bij de behandeling van of de zorg aan de betrokken cliënt en dat hij onafhankelijk functioneert van de zorgaanbieder. Hiermee wordt aangesloten bij de eisen die gelden voor de onafhankelijke arts die de medische verklaring opstelt ten behoeve van een rechterlijke machtiging of inbewaringstelling. Dit vinden wij een goed voorstel. Op deze manier wordt in de Wzd en het Besluit zorg en dwang een eenduidige uitleg gegeven van de term 'onafhankelijk' en dat komt de rechtszekerheid voor artsen, cliënten en anderen die bij de uitvoering van de Wzd betrokken zijn ten goede.

### **Positie Wzd-functionaris**

Tot slot willen we van de gelegenheid gebruikmaken om het volgende kenbaar te maken. De positie van de Wzd-functionaris is nu voorbehouden aan de ter zake kundige arts (bijvoorbeeld SO/AVG/psychiater), gezondheidszorgpsycholoog of orthopedagoog-generalist. Gelet op de belangrijke en omvangrijke taak van de Wzd-functionaris – het toezien op de inzet van de minst ingrijpende vorm van onvrijwillige zorg en de mogelijke afbouw ervan en het dragen van verantwoordelijkheid voor de algemene gang van zaken op het terrein van het verlenen van onvrijwillige zorg – vinden wij het belangrijk dat de rol van Wzd-functionaris niet verder uit te breiden naar andere disciplines. Dit omdat het voor de functie van Wzd-functionaris in onze optiek nodig is dat deze in staat is om in algemene zin toezicht te houden op alle vormen van onvrijwillige zorg waar een cliënt mee kan worden geconfronteerd.

Met vriendelijke groet,



René Héman, arts M&G, bedrijfsarts  
voorzitter Artsenfederatie KNMG